

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, vasárnap, május 30

Tizedik évfolyam.

FINÁNCZIÁNK.

A magyar állam legújabb beruházási kölcsönének minden száz forintjáért százhat forintot ad a consortium, mely a kölcsönt a piacra bocsátja. Ez a legújabb hír, a magyar állami finansziák állapotáról. Ennél örvedetesebb és meglepőbb hírrel aligha szolgálhat a magyar sajtó olvasóinak.

Mindenki emlékezhetik reá, hiszen alig van egy éve, hogy a magyar aranyjárdék 100 frtjáért alig adott 70—80 frtot a kereskedelmi piac és ezen rövid idő alatt, milyen óriási változás! Az anynyit ócsárolt, a magyar állam veszedelmére született kormány alig néhány hónap lefolyása után akkora hitelt szerzett ennek az állítólag pénzügyi tekintetben tönkre ment országnak, hogy a midőn 100 frtot kér kölcsön, két marokkal kínálunk 106-ot helyette, még pedig úgy hogy csak 100-at tartozik visszaadni érte az adós.

De bármire tekintünk az állami adósságoknak, fájdalom, meglehetősen széles terén, mindenfelé óriási emelkedést tapasztaljuk a magyar állampapírok értékének és így az ország hitelének is. Nem lehet eltagadni, hogy ebben a pénz felhalmozódásának és ennek következtében a pénz becseben mutatkozó roppant hanyatlásnak is van része, ez pedig nálunk nem tartozik a legörvedetesebb nemzetgazdasági jelenségek közé.

Angliában, a hol benn a sziget országban és azonkívül ezer meg ezer pontján kerek civilágnak az angol vállalatok pénzt teremtetek, s ez mind vissza folyva a brit szigetekre, mint egy nagy világkincstárba, nem esoda, ha felhalmozódott és a pénz értékét veszítette; nálunk azonban, midőn az egész ország koldus és mégis felhalmozódik a pénz, ez azt jelenti, hogy pang az ipar, nincsenek üzleti összeköttetések, a tőke nem mer váltalati útszakra ereszkedni, mert a vállalatok kimenetele kétes s nem nyújtanak elég kilátást arra, hogy bár csekély kamatjukat biztosan meghozzák.

Ez az üzletpangás, ez a zsibbadtság iparban és kereskedelemben, kiterjed Európa legnagyobb részére is, s részben ennek tulajdonítható az, hogy pénzt bővében és olcsón kaphatni. Annyi bizonyos, hogy városok, testületek, melyek hasznos beruházásokat akarnak tenni, utakat, vízgőhidakat, vízvezetéseket, közintézeteket akarnak építeni, okosan cselekesznek, ha most zsákmányolják ki hitelüket, mert a hogy ez idő szerint pénz kapható, s a milyen kamatokat a kapott pénz után

fizetniük kell, sokkal nagyobb kamatokat nyerne a tett beruházásokból.

Mindamellett azonban, hogy ennyire megócsult a pénz, a magyar állam hitelének növekedése igen nagy részben saját kormányának érdeme. Kiténik ez leginkább abból, hogy az arány, a milyen árban más nagyobb hitellel bíró államok a miénkhöz képest kölcsönmiveleteket eddig köthettek, egészen megváltozott, és a magyar állam ez idő szerint épen azon árban kapja a pénzt, mint akármely leg-solidabb hitellel bíró állam Európában.

Ha a magyar állampapírok értéke épen azon arányban növekedett volna, mint bármely más államé, akkor lehetett volna tisztán csak az általános pénzügyi helyzet és nem a magyar állam hitelle növekedésének tulajdonítani ezen javulást. Minthogy azonban értékben a magyar állam kötvényei a többi államok kötvényei mellé helyezkedtek, azon mértékben tudható be a kormánynak és parlamentnek hitelünk javítása, a mint, a mily mértékben közelebb jutottunk azon nemzetekhez, kiknek szavában, jövőjében, szóval tartóztatásainak visszafizetésében az üzletvilág bizik.

Nem képzelik azt nagyon sokan a hazában, hogy mily óriási jótétemény reánk nézve, magában már csak az is, hogy évek óta egy kormány áll fenn szilárdan és megdönthetetlenül; hogy elvesztette Magyarország a benső pártharcnak a kormányok egymásután való felforgatásának, a határozatlanság és jó magával való tehetetlenség azon szomorú képét, melyet a fusióg nyújtott az ország, s mely bizonyára nem volt alkalmas arra, hogy a külföld bizalommal viseltessék állami consolidáltságunk és alkotmányos önkormányzati megéretttségünk iránt.

A magyar állam, bármit is kariesáljanak azok, a kiknek az ócsárlás a kegyertük, a magyar állam utolsó években az érettségi vizsgálatot tette le, az alkotmányos önfentartás tanából; állhatatossággal ragaszkodott azon férfiakhoz, a kiket kebeléből a kormányrudhoz emelt és erőt adott nekik nagy nehézségekkel járó fontos közgazdasági kérdések megoldására. Hiába való kísérletek kedvéért nem döntögetett kormányokat, hanem öntudatossággal, szilárdsággal haladt a megkezdett úton és ez alapította meg Magyarországnak hitelét, életképességében a bizodalmat.

A z i g a z s á g ü g y m i n i s t e r a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a kir. közjegyzők által letett biztosítékok kezelése körül követendő eljárát szabályozta. E szabályrendeletet az igazságügyminiszter az első folyamodásu törvényszékek elnökeihez oly utasítással küldte meg két-

példányban, hogy az egyik példányt a vezetése alatt álló kir. törvényszéknek maga miheztartása, illetve a szabályrendelet 10 §-a értelmében, azonnali intézkedés végett adja ki, a másik két példányt pedig hivatkozással ezen rendeletre, a vezetése alatti kir. törvényszéknél működő királyi ügyésznek kézbesíttesse.

KÜLFÖLD.

Prágából jelentik, hogy a reichsrath ülészakának bezárása előtt biztatták a csehek vezetői az osztrák cabinetet, hogy ne mondjon le, és megígérték, hogy a jövő ülészakban teljes mértékben támogatni fogja a cabinetet a többség. Kijelentették továbbá, hogy méltányolni fogják a kormánynak a pártokföltölti való állását és nem fognak tulságos nemzetiségi követelésekkel alkalmatlanságot okozni a ministeriumnak. A cseh lapok ennek következtében valószínűnek tartják, hogy nem fog lemondani a cabinet.

Ambár kétségesnek tartjuk, hogy teljes támogatásukkal biztatták volna Taaffe grófot a csehek, meg vagyunk győződve, hogy a csehek nem törnek Taaffe gróf ellen. Az ő kivánságuk elejétől fogva annyi volt csak, ebből pedig ezután sem fognak engedni, hogy az alkotmányhü minisztereket boesáttassa a Taaffe gróf, és a többi miniszter maradhat. Ebből áll a csehek és szövetségeseik politikája.

A z a n g o l k a b i n e t, mint hírlík, néhány nappal ezelőtt már a fölött is tanácskozott, hogy a közép tengeri hajóhadat ne küldjék-e az albániai vizekre, a mitől azonban a kabinet mégis ellállt. Mindinkább kiderült, hogy a kabinet csaknem minden tekintetben azt kénytelen cselekedni, a miért az előbbi ellenzék az előbbi kormányt ócsárolta. Így Gladstone tegnapelőtt az alsóházban kijelentte, hogy Sir Bartle Fréronek, ki ellen a tory-ellenzék a leghévesebb támadásokat intézte volt, meg kell maradnia Póvárosban, mivel visszahívása ártalmára lehetne a konföderációban tervének. A kormánypártban e miatt a radikálisok nagy förgeteget támasztanak, körrirátot írnak alá, melylyel Gladstone e kérdésben visszavonulása akarják kényszeríteni. Nagy elégtelenségre ad okot az is, hogy a kormány kitérőleg felelt arra a kérdésre, hogy eltörli-e a korbács-büntetést a hadseregben és a tengerészetben; mert a konzervatív kormányt szintén erősen támadták volt meg a „kilenezfarku maeska“ fontartása miatt. Szóval a liberális párt körülbelül azt a képet nyújtja már most is, melyet Lord Beaconsfield a konzervatív mefinggen megjósolt s mely nem sok reményt nyújt a kormány hosszúéletiségéhez.

Bismarck ama levele, melyet április 20-án, bizalmas alakban Reusz herceghez, a bécsi német nagykövethoz intézett, — rendkívül nagy szenzációt keltett. A tegnapi

előtt érkezett „Nordd. Allg. Ztg.“-ban szószerint megtaláljuk e levelet és tárgyra való fontosságból lényegét megismertetjük a következőkben:

Bismarck e levélben utal a Rómával folytatott tárgyalások sikertelenségére, mivel az egyház nagyjai a porosz viszonyok hézagosa ismerete mellett könnyen tulságos nagy várakozásokat táplálnak. A kormány csak le akar fegyverkezni s nem a fegyvereket a törvényhozás útján megsemmisíteni. A kormány már jelentékeny s gyakorlati értékkel bíró engedményeket tett, míg a pápa csak bizonytalan, elvi értéke jogi kötelezettséggel nem bíró ígérekkel állott elő. Ezután megemlékezik a középpárt ellenzéki magatartásáról, holott a pápának vagy a püspököknek csak egy szava elég volna, hogy az véget érjen. A papság számszerinti csökkenéseért s a lelkipásztorság hanyatlásaért csakis az egyház és a pápa felelős. — A katholikus papság másutt sokkal szigorubb rendeletek mellett, a hívőket kiélgítetlennel nem hagyta. A birodalmi kanczellár soha egy szót nem mondott, melyet úgy lehetett volna magyarázni, hogy a kormány a májusi törvények revíziójához vagy eltörléséhez — a mint azt klerikális részről óhajtanak — beleegyezését fogja adni. Egy tűrhető módus vívendi a közös békesség alapján, minden, a mi valaha elérhetőnek látszik.

A képviselőház ülése május 28-án.

Elnök: Szontágh Pál (nógrádi). Szilávy Olivér előadó a mentelmi bizottság részéről betérjeszti a bizottság jelentését Gyurgyik Gyula mentelmi ügyére vonatkozólag.

Következik a napirend, a tiszavidéki vasut megváltásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Bódogh Albert elfogadja ugyan általánosságban a törvényjavaslatot, de kifogásolja azt, hogy a megváltás nem előbb, hanem most történik, mikor ez nagyobb áldozatokkal jár; s hogy a vasut egy része idegen kezelés alá adatik. Beszéde végén azon reményének ad kifejezést, hogy a kormány is rá fog szavazni az 5. §-nak a szerződésből való kihagyására.

Eötvös Károly a törvényjavaslatot általánosságban szintén elfogadja, bár ő se bánta volna, ha a megváltás előbb s olcsóbban történik. Beszéde főképp az 5. §-nak a szerződésből való kihagyás körül forog; mely § jutalmakat ad olyanoknak, kik arra érdemet nem szereztek, kik amugy is vagyonos emberek, míg az állam tisztviselői közül százan meg százan roskadoznak össze a csekély fizetés okozta anyagi teher alatt. Ezek, kik megfeszített munkásságban töltik napjaikat, jobban megérdemelnék a jutalmat.

Kéri a házat, hogy a szerződésből az 5. §-t mindenesetre hagyja ki.

Csanády Sándor — ki mikor Bódogh Albert beszédéből azt hallotta, hogy a szerződés

Hirdetési díjak.

Egy négyszög ezimintéternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknl külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein et Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapestben Szerviztér 5. sz.

Nyilttéri cikkek gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

veszedelmes az államra, azonnal fölemelkedvén helyéről, föliratkozott a szólásra — kijelenti, hogy sem a törvényjavaslatot, sem Hegedüs indítványát, sem semmit a világon el nem fogad.

Prileszky Tádé constálja, miszerint az ellenzék részéről Csanády a leghelyesebb álláspontot foglalta el. Ő egyáltalában nem akar a tiszavidéki vasút megvételéről szólni, s így tökéletesen helyes az ő álláspontja.

Szólok az ily kérdéseket pártkérdéseknek sohasem tekintette, szerte a kérdés is meggyőződés és kötelesegerzt kérdés, miként ezt a házban nem egyszer felhozta, midőn bizonyos vasutaknál mint kormánypárti képviselő, ellene szavazott kormánypárti képviselőknök is, mert az volt meggyőződése s most is meggyőződését akarja és fogja követni. (Halljuk!) Öszintén bevallja, nem érti mit jelentsen az, midőn Eötvös képviselő azt mondja, hogy ő a tiszavidéki vasút megvételét helyesli és igenis ahhoz áll, mert ő azt az állam érdekében helyesnek tartja és találja. Eötvös midőn ezt kimondja, a szerződés ellenében nem hoz fel semmit. Tehát a midőn ugylátszik ezeket elfogadja, ugyanakkor azt mondja, hogy a többi pontot mellőzni kell, hogy az 5. pont a szerződésből és ennek kapcsán a 2. §. a törvényjavaslatból haggyassék ki.

Kérdi mit tettünk? Szólok be fogja bizonyítani, hogy semmit. (Halljuk!) Mert mi áll Hegedüs képviselő indítványában? Az áll talán, hogy az igazgatótanácsnak honoráriumot adjunk? (Közbeszólások balfelől: igenis az!) Akkor nem olvasták az indítványt. Ennek nem az az eszméje és intenciója, hanem az, hogy a végelonyolítás összes költségeire adassék százezer forint. (Közbeszólások a szélsőbalról: nem az van benne!)

A végelonyolításban benne foglaltatik, hogy bizonyos számú évek alatt a részvények ki fognak sorolattni; s ez nagy költséggel jár. A számokat körözni kell, ki kell hirdetni, s azért a lapoknak fizetni kell. (Közbeszólás a szélsőbalról: az államnak?) Persze, hogy az állam fogja fizetni. Tehát a miniszteriumnak meg kell engedni, hogy az erre szltkéses pénzt folyóvá tehesse, vagy póthitelt fog kérni, vagy a zárszámadásoknál el fogja számolni. Tehát ha a képviselők elfogadják a szerződést, akkor mindenesetre kénytelenek a költségeket is a kormány-nak rendelkezésre bocsátani. Azzal, ha a 2. §-t kitöröljük, pénzügyi tekintetben egy krajczárt nem takarítunk meg azon költségekből, melyek a szerződésből folyólag az államot terhelik és terhelni fogják. (Igaz! ugy van! jobbfelől.)

Elfogadja Hegedüs indítványát. (Élénk helyeslés jobbról.)

Helfy Ignác beszéde után Szapáry Gyula pénzügyminiszter, majd Tisza Kálmán miniszterelnök emelt szót.

Végül a képviselőház 138 szavazattal 113 ellenében elvetette Hegedüs Sándor ismeretes indítványát, s elfogadta azon véleményt, hogy a

A szájnak beszélni valója volna s a fő nem tudja mit?

A száj veri a hátat.
A világ száját csak a föld képes bedugni.
A szájt ki lehet elégíteni, de a szemet soha.
A száj jobban vág a kardnál.
Ne indulj a világ szája után, mert gödrökbe jutsz.
A ruha nem teszi becsülteesebbé az embert.
Szájában az isten, lelkében az ördög.
A tréfa ellenséget csinál.
Meztelen születtem — ugy halok meg.
A ki ma től lop, holnap elveszi a gunárt.
Moldován Gergely.

Anyá és leánya.

REGÉNY.
Írta:
Bentzon Th.
Második rész.
(Folytatás.)

VIII.

Tizenhét éves korában Georgette, midőn kijött az intézetből, valóban sze-

A KELET TÁRCZÁJA.

Román példabeszédek, közmondások.*)

A román népnek számtalan közmondása van. Gazdagsága e téren versenyezik a világ bármely népével.

A magyar nem egy ilyen közmondást ismer s nem egyet alkalmaz, melyek egyedül találóak akárhány esetben.

Belbecsre nézve a román népre is áll: vox populi vox dei; megdönthetlen igazságok; mely bölcsesség nyilvánul mindenikben.

Az alábbiakat Hintescu gyűjtőművéből szedtem ki. E gyűjtőműny meglehetősen vaskos kötetben 3169 közmondást foglal magában. Szerző kilátásba helyezi a további köteteket is, hogy a mennyire lehet, a román közmondásokat egy gyűjtőműnyben lássa.

Bizonyára derék munkát végez szerző, mely több szolgálatot tenne a román nép becsületének, mint sok egyéb.

A ledűlt tölgyhez sokan futnak fáért, ágért.

A gyümölcsnélküli fára senki sem dob követ.

A gyermekek meztelen ördögök.

*) Felhívjuk különösen is olvasóink figyelmét e rendkívül sok szellemmel és őseredeti emelével alkotott közmondásokra. Szerk.

Gyermekeket, szakállt és türes tarisznyát soha sem kell kérni.

A gyermeket tisztólól, hogy felül megöjjen az esze.

A hajó, két kormányossal, elstílyed.

A szem hiszékenyebb a fülnél.

A szó olyan, mint a szél, utól nem éred sem agárral, sem ménlőval.

A hol a szó jó ki, ott jó ki a lélek is.

A jó szó ken, a rossz szur.

A ki hitelben vásárol kétszer fizet.

A ki nem adós elég gazdag.

A ki mást rágalmaz előttd, az téged is rágalmazni fog más előtt.

Az örömmek bánat a testvére.

Nappal fut a bivalentól s éjjel megragadja az ördögöt a szarvánál fogva.

Nem minden szem alszik, a mely be van hunyva.

Muzsikával viszed az ördögöt a házba s ki nem tudod kergetni a püspökök imádságával sem.

Az ördög mindent tud, de az asszony gondolatját nem.

A megújított szerelem, olyan mint a meglegett étel.

Az igazság felül kerekedik, mint az olaj a vizen.

Az isten jó, az ördög mester.

Mikor az isten bajlódik valakivel, azután az ördög is kalácsesal jár.

Az isten ad az embernek, de nem dug a tarisznyájába.

Az isten két lajtorjával bír, egyiken hág, másikon száll.

Az istenig a mig eljutosz, megesznek a szentek.

Engedni megengedek, de elfelejteni soha sem foglak.

Tégy a mit a pap mond és ne tedd a mit a pap tesz.

A rossz példa megüli a jó szokást.

Az adott ígért tiszta adósság.

Kölcsön felvételnél megbornyuzik a tehén; s visszafizetésnél megdöglik a bornyu.

szerződésből az emlegetett 5. §. hagyassék ki s végre az egész javaslata újból a pénzügyi bizottsághoz utasította.

Egyetemi ünnepély.

Ma d. e. a városi tanácsremlben megtartott az egyetemi évet bezáró ünnepély, melyen a folyó 1879—80. tanévi pályázatok eredménye és jövő évi pályatértelek kihirdetése történt. Az ünnepélyt megnyitotta Rector Magnificus dr. Brassai Sámuel következő beszéde:

Nagytekintetű egyetemi közgyűlés!
Tisztelt közönség!

Ma, egyetemünk fennállásának 8-dik esztendejében újra van alkalmunk hallgatóságunk némely egyéneknek a tudományos pályán való haladását méltányolhatni és üdvözölhetni.

Magam is osztozom örömmel ebben a méltánylásban és üdvözlésben. És midőn azt ezenel kijelentem, alkalmat veszek magamnak egy pár figyelmeztető szót intézni mind az eddigi, már megdicsért és jutalmazott pályázókhoz, mind azokhoz, a kik, igyekezetük következtében hasonló kitüntetésben részesedni reménylik.

Figyelmeztetésem az: tartásuk szemük előtt a nyertesek azt, hogy dolgozataik, akár csak dícsérték, akár meg is jutalmazottak, csupán csak a kidolgozó haladását tanúsítják. Óvakodjanak ennél fogva attól a gyarló bidelemtől, hogy azokat egyszersmind a tudomány haladásának tartásuk, vagy éppen tartassák is.

Hiszzen a tudós világban díjazott pályázatoknak az élenyészőig kicsi száadrésze az, a melyről azt mondhatni, hogy velők és általuk haladtak a tudomány. A kevés esetnek, melyben e történt, a volt az oka, hogy a pályakérdés szerencsés össztalálkozással oly valakinek jutott a kezébe, ki tán már számos évek óta foglalkozott a tárggyával és így neki csak alkalmat nyújtott a nyert eredmények közlésére és netalán kiegészítésére. Hinnivaló-e hát, hogy egy fiatal ember, ki a kérdéssel csak kihirdetése után kezd foglalkodni, oly nagyzerű sikert birjon felmutatni, hogy azt a „tudomány haladásának nevezhesük.

Aztán, méltóztassanak megfontolni, nagy szó ez, és talán még nagyobb a dolog, a mit jelent. Nemhogy egy természete szerint és szükségkép éretlen pályafelelet, vagy egy doctori vizsgára jogosító értekezés, de számtalan, akadémiail olvasmány sem vitte — tisztelet a ritka kivételnek — csak egy centimeterrel is előre a tudományt.

A tudomány haladása értelmezésére és ez által állításom igazolására itt nincs idő, csak egy pár példával szabadon világosítanom.

Midőn akár Christofali, akár Schröter alkalmazta legelsőben a kettős emeltyűvel mozgató kalapácsot az addigi egyszerű clavicymbalumra, midőn aztán Érdard szaporította új-feltalálásokkal az emeltyűrendszer, mind a két tény valóban jellemezte a zongorakészítés haladását. De a többi módosítások, teszem a Brandwood és Steinway vagy Blüthneré azt az érdemet nem igényelhetik. A gőzerőmű készítésében és más epochális nevet a Wattén, Stephensen és Foultonén kívül nem ismerem. Az alkalmazást a gondolkodni szeretőkre bízom.

De éppen tán az ilyenektől képelem haladni azt a kérdést, hogy hát a tudomány szolgálata gyűjtött anyagot, az új adatokat, tételre méltó, jó indulatú, szerény, vig kedvű leányka volt, kit könnyű lett volna boldoggá tenni. Nagyon hasonlított anyjához, bár távol állt attól, hogy anynyira szép legyen, de arckifejezése különözött övétől, őszinte volt egész a meggondolatlanságig, a helyett, hogy kifürkészhetlen legyen. Múltaságom telt benne néha összehasonlítást tenni kettejük között.

— Émez itt — gondoltam magamban, — az élettől csak olyasmít fog követelni, mit meg is adhat az neki, nem fog ábrándok tömkelegébe tévedni, megelégszik majd a legegyszerűbb sorssal is, csak hogy gyakorolhassa szűk családi körében amaz önfeláldozó szeretetet, ama minden kaczárságtól ment vonzó báj, mely csak a fenkölt szellemű nőknek jutott részébe, ama báj, melyet oly jól fejnek ki e szavak: a telékeny jószág. A kötelesség teljesítése előtte könnyűnek, s mintegy természetzerűnek fog feltűnni. A vallási kegyelet benne olyan, mint a kis gyermek hite; mindazon okok, melyeket a más felhoz arra, hogy elidegenítették őt a vallási külsőségek gyakorlatától, nem lehettek volna semmi hatással egy annyira szilárd és annyira őszinte hite; nincs e lánykában semmi vágy a csillogásra, s képes lesz egész odaadással csatlakozni az első derék, becsületes emberhez, ki meggyőzi őt arról, hogy szereti, s hozzácsatolni életét örökre, a nélkül, hogy azzal törődne, hogy e férfi regényhőshöz hasonlít vagy nem; azzal bele fogja találni magát mindenemű életmódba; elégtűlten, boldogan

nyeket nem számálom-e a haladás mozzanatai közé? Feladatam az, hogy szívesen, csakhogy a kérdő vallja meg őszintén, tulajdonit-e érdemet a téglakész, mész- és porond-hordó napszámos működésének az építő-mesterség előhaladásában?

Már pedig egy pályakérdés fiatal feloldója rendszeren csak ilyenemű érdemmel kecsgetetheti magát s a sikerült eredmény, ha a tudomány haladását közvetlen nem eszközli is, szolgálatot tehet neki közbenjárólag. A pályázónak nemcsak becsületére válik, hanem reafordított szorgalma szellemi művelődését is hathatósan fogja gyarapítani.

Midőn hát egyfelől intem a pályázni akarót, hogy ne törekedjék elérhetetlenekre s mindenek felett, hogy ne erőlködjék erősen tudós lenni s idézetek halmazával eruditíót fitogtatni (a summum jus, summa injuria sok más dolgokra is alkalmazható, s ha túlon-túl tudós lenni csak félhiba volna is, minden áron tudósnak látszani akarni bizonyára egész), ugy másfelől biztatom, hogy a legszebb koszuu várja működését, ha bármely világos, szabatos velős irány, józan logikával, és észszerű módszerrel dolgozik ki és ad elé. Ez ez az eljárás nemcsak a pályakérdések feloldásában, hanem a gyakorlati életnek minden pályáján tetemes hasznára fog neki válni.

És most, miután botparipám, mint némelyek, vagy tán sokan is vélik, eleget ugrándó tartam, ezuttal Juvenalisnak kissé változtatott mondasával végzem, hogy „maxima scientiae debetur reverentia“, s hogy magam is teljesítem egy részben ezt a kötelességet, az ünnepélyt ezennel megnyitottam jelentvén, átadom a szót a vegytan tanára, dr. Fabiny Rudolf urnak.

Ezután dr. Fabiny Rudolf mathemat. és természettudomány-kari ez idei dekan „Vegytani törekvések hajdan és most“ című kiitűné és ördemes értekezését olvasta fel, melyben Aristoteléstől a mai napig adta a chemiának historiai levezetését. A felolvasót a szép számu közönség zajosan megéjlenzte. Erre következtek a kari jelentések a pályázatok eredményéről. Jutalmat nyertek az orvosi karból Szentkirályi Gyula 100 frt; Kovács és Marschalko együtt 50 frt; Kertész István és Marschalko 50 frt; Nappendur Kálmán 50 frt; Bikfalvy Károly 50 frt; Patay Jenő 50 frt. Bölcsészeti karból: Kabós Bálint 75 frt; Csernátóni Gyula 75 frt; Barabás Domokos 100 frt; Rettégi Károly 50 frt; Vajda Emil 75 frt. Mennyiség- és termud. karból: Ágoston Lajos 50 frt; Pipos Péter 50 frt; Tömösváry Ödön 50 frt; Tamás Albert 50 frt; Bod Sándor és Köpe Dezső együtt 100 frtot.

A jutalmak kiosztása után dr. Brassai rector néhány szóval bezárta a szép ünnepélyt.

Egyházközségi közgyűlés.

Sepsi-Szent-György, 1880. május 26.
(Negyedik nap.)

Elnök báró Kemény Gábor miniszter öngyméltósága említi a gyűlésnek 10 órakor lett megnyitása után, hogy még a délelőtti folytán állami fontos ügyek Budapestre szőlják, ez okon két fontos tárgyat óhajtaná meg elindulása előtt le-tárgyalatni: egyik a nagyenyedi tanitóképződe gyakorló-iskolája tanitójának megválasztása, a

fogna tudni élni falun, valamely félreeső tanyán, ép anyyira, mint a hogy most teljes lelkéből élvezze a párisi élet gyönyöreit.

Mindezt még a szokottnál nagyobb érdeklődéssel s gyöngédebb érzések kiűzt iránta, mondtam el magamban egy este az operaszínházban, távolról szemlélve őt, a mint — úgy szólván — minden porusán át élvezettel szívta magába egy mesteri dalmű zenéjét, elbájolva, szemeit remegő kíváncsisággal függesztve a színpadra, s egész lelkével egy híres énekesnő gyönyörű énekén csüingve, mintha angyalok égi zenéjét hallaná. A felindulás néha egy-egy könnyet csalt szemébe, mely a nélkül, hogy tudná, végig gördült rózsás arczbőrén, hasonlóan a virág bársonyos kelyhén rezgő harnathoz, aztán csaknem rögtön egy mosoly száritotta fel a könnyit, melyet észre sem látszott venni, s arczának kifejezése, melyben, mint nyitott könyvben olvashatott mindenki, a nélkül, hogy megszegeyelhetné magát miatta; a szerelmi kettős dalok közben ezt látszék mondani: — Én is szeretve leszek egykoron! — Nem vegyűlt az arca hajnalpirjában jelentkező reménybe semmi nyugtalanság, semmi zavar; az ifjú szerelmes párok mennyei himnusa égből jövő ígéreteként hangzott füleibe, melyre fiatal szíve méltán számot tarthat, s mely szíve mélyéig hatott, ennyi volt az egész. A hafást örömmel fogadta, a nélkül, hogy megértene azt.

(Folyt. köv.)

másik a székelly Mikó-tanoda ügye. A közgyűlés e két tárgyat felveszi tanácskozára s az elsőre nézve a tanügyi előadó jelentése után a választást még ez ülés ideje alatt megtenni elhatározza, s a szavazatok később lett kíséredése után Bihari István nevű közséj vezér-tanító választott meg a gyakorló-iskola tanitójává.

A sepsi szent-györgyi Mikó-tanoda ügye vétetvén tanácskozára, első sorban felolvasatott az igazgató-tanács előterjesztése e tanoda ügyében, s az a hosszasan tartott választás után esekély módosítással el is fogadtatott. E leirat utasítja az előjáróságot, hogy a biztosítatlan tökéket haladéktalanul biztosítsa, a nagy kamathátralékok erélyesen feliadjsa, a függő adósságokat törlessze s ezeknek végrehajtása után terjeszsen jelentést a közgyűlés elé, ha a kitűszott vagyoni állapot megengedi, kérelmezhet új tanári szék rendszeresítése iránt, de addig ilyen nem ajánlhat rendszeresítésre az egyházközségi közgyűlésnek.

A napokban elhalt igazgató tanár helyébe új igazgató választása végett a kijelölést kiírta. A gondnoki állás szervezésére nézve pedig a következőket ajánlja: Az eddigi gondnokok állása érintetlen hagyásával ajánlja, hogy a tanoda két fő- és két aligondnok mellé a rikanbelőli egyházközségek hatóság (kommunitás) mint az iskola alapító testülete, jelöljön egy fő- s egy aligondnok, Sepsi-Szt-György városra, mint 24 ezer forintot alapító testület egy aligondnok állomásra. A közgyűlés a javaslatot határozattá emeli, s felhívja az illető testületeket, hogy hármas ajánlataikat a jövő évi egyházközségi közgyűlésre adják be, hogy a választás ez értelemmel ejtessék meg. Határozatilag kimondja azt is, hogy jövőre nézve a gondnokok körül, ki egy évig nem teljesíti tisztét, lemondottnak tekintessék s helyébe más választatik.

Elhatározza azt is, hogy mivel három tanodai előjáróság kijelölését az igazgató tanári állomásra bé nem küldött, a választást ezuttal elhalasztja a jövő évi egyházközségi közgyűlésre, utasítván az előjáróságot, hogy az alkalmazott segédtanárok által gondoskodjék az iskola szellemi ügyeiről, az igazgatói teendők végzésére Révay L. sepsi-szt-györgyi papot kérve föl.

És ezzel a szent-györgyi Mikó-tanoda ügyei rendes kerékvágásba vezetettve, szép jövőnek néz elé, ha az előjáróság szigoruan, lelkiismeretesen és pontosan jár el a reá bízottakban, s így van reményünk hinni, hogy a jövő évben két tanári székot, és pedig a classica literatura és mennyiségiani székot betölthetjük. Adja a gondviselés, hogy reményünk teljesüljön!

A fogarasi egyház főgondnokává gróf Bethlen Gábor s a kolozsvári egyház aligondnokává Dr. Kolosvári Sándor választattak meg.

Báró Kemény Gábor öngyméltósága délelőtti 11 órakor a közgyűlés szíves éljenzései között elhúvozott, hogy magasabb állami teendőinek átvételére a fővárosba utazzék.

És ezzel, miután a főbb fontosságu egyházközségi ügyek tárgyalása lejárt, az aprólékosak meg nem közérdekűek, én is beszüntettem tudósításomat ezuttal. De be nem zárhatom soraimat, míg említést nem teszek arról, hogy Sepsi-Szent-György városa s miveltebb osztályu lakosai a legszívélyesebb vendégszeretettel fogadta az egyházközségi közgyűlés tagjait, mi, ugy látszik, nagyon megkedveltette azon eszmét, hogy mégis csak jó lenne egyházközségi közgyűléseinket vidékenként tartani, így legalább magunk is éreznénk az ily közgyűlések ünnepies voltát, s a vidéknek is koronként szereznénk egy-egy jóhatású ünnepet. Mert a vidéknek valóban kedves ünnepe szokott lenni az egyházközségi közgyűlés.

Végül utóhangul haad álljon itt azon elismerésnek kifejezése, „hogy öreg koromig már sokszor vettem részt az egyházközségi, sőt a régi zsinati gyűléseken is, de oly kedélyes, egyöntűt és minden szenvedélyességtől ment gyűlésen, mint a jelenlegi, ritkán voltam.“ Tán a jótékony székely levegőnek lehet köszönni ez átalakulást. Miért ne lehetne ez mindig így?!

... n. . .

Zichy Ferraris Victor gróf.

Kiszenvedett tegnap délelőtti tizenegy után. A betegség jobbra fordult, az a reudes csaloka föllelegzés volt, mely a kimulást annyit esethen szokta megelőzni. — Ki hihette volna, hogy most, midőn Zichy életéért annyian remegnek, tragikus sorsa olyan mély és általános részvétet keltett fel, — ez a hirtelen változás szintén ne legyen egyéb, mint utolsó lélegzet!

Nem is volt valószínű. Zichy nemcsak futólagosan érezte magát jobban, de visszatért arczának életteljes pirja is, szeméi nem voltak megtörve, fehéreinek homálya elmult, s beszédének csöngése, kedélyének nyílt volta, minden arra mutatott, hogy folyógyulásához egészen jogosult a remény.

Fájdalom! családott mindenki. Csak egy ember volt környezetéből, akit e tünetek elámitani képesek nem voltak: dr. Lumitz. Ő nem hitt a folyógyulásban, s midőn látta, mint tér vissza a szülők, testvérek, a barátok szívébe a

hit, a bizalom, maga elvonult, hogy ne zavarja pillanatnyi örömlket, de egy ik ismerősének megmondta, hogy: „Zichy még legfőlebb 24 óráig élhet!“ Ez esztűrtőkön délelőtti 11 órakor mondta, s Zichy gr. szenvedései pénteken délelőtti féltenekettőkor véget értek!

*

Az éjet Zichy — mint az „Ellenőr“ írja — nyugodtan töltte. Rendesen aludt, s ha néha fölébredt, egészen eszméletlenül volt, s beszélgetett pár szót sógorának, Metternich hercegnek vadászával s titkárával, kik mellette virrasztottak. (A szülők és rokonok tegnap este, miután olyan jól érezte magát Zichy, eltávoztak a palotából, hogy magokat kipihenék.) Aztán elaludt ismét, midőn reggel az orvosok visszaérkeztek hozzá, elmondta, hogy nagyon jól aludt, s ő is hiszi már, hogy meg nem hal.

Tíz órakor kissé elszenderült ismét, mire az orvosok, Tyroch és Puky, átmektek a gróf szobába. Néhány perezt mulva fölserkent a gróf, s utánuk kiáltott.

— Hát miért hagyttok magamra?

Az orvosok, az időközben megérkezett Lumniczerrel visszatértek a beteghez. Zichy ekkor azt mondta, hogy éhes. Adtak neki egy tál levest, melyet jóízűen fogyasztott el.

Fél 11-kor rosszul lett. Óriási fájdalmi voltak. Arról panaszkodott, hogy mellében olyan tompa fájdalmat érez, mintia, összeszorítanak a szívet. A kinlódás nöttön nőtt, Zichy alig tudott magán uralkodni. Fészkelődött, hánykódott fekhelyén, s egyszer fölugrott ágyában, melytől kiessett volna, ha komornyikja föl nem fogja. Visszafektették. Teste lassanként megdermedt. Midőn az orvosok ezt észrevették, elkezdtek durva posztóval dörzsölni végtagjait, hogy megakadályozzák a vérkeringés elszorulását, melynek őrő hatásától féltek.

— Meghalok! jajdult föl Zichy.

— Ne féljen méltóságod, mondá a komornyik, folyógyul meg.

Azzal folytaták a dörzsölést, mely annál erősebbé vált, minél inkább lassudott az érverése.

— Minek kineztek annyit, kiáltott Zichy ismét, — hiszen ugyis hiába már minden.

— Dehogy, méltóságos uram, felelt az egyik orvos, ez fog segiteni, ha fájdalmas is.

Ugyane pillanatban Zichy elveszté eszméletét, visszaesett fekhelyére, s csak lassu, mély hörgése mutatá, hogy még él.

*

Az orvosok mindenfelé bérkoesikát küldtek, hogy a rokonokat egybehívják: a halál közvetlen beálláról többé kétség nem lehetett. A végtagok elkékültek, merevékké lőnek, az egész testet ellepte a halál fagyos hidegsége, a gróf melle pedig zihált, hullámzott, egy mélyebb sóhajttal megrendült: az élet utolsó, gyöngé szikrája ott vívódott a halállal.

Negyed tizenkét órakor már együtt voltak a szülők, a testvérek és a rokonok.

Őt perezezel később Zichy roppant kinlódás között felült ágyában, megövegesedett szemmel széjjel nézett a körülötte állók között, anélkül, hogy valakit meglátott volna, kapkodott néha lelekzet után, egy tompa nyögés — s holtan esett vissza párnái közé.

Meghalt.

Nyugodjék istenben!

*

A halál közvetlen okát még ma sem lehet meghatározni, mert a gyilkos golyó menetét nem tudják. De az orvosok azt hiszik, hogy a golyó egy nagyobb ütést szakgatott szét, vagy a gyomor felső falát tépte el, s ez okozta a halált.

*

A képviselőházzal rögtön tudatták a megdőbentő tragédia lesújtó következményéről s a parlament tagjai között Zichy halálának híre elképzelhető kínos izgatottságot kelte.

*

Zichy Ferraris Victor gróf java férfi korában állt, alig volt 38 éves. Született 1842-ben Hietzingben. De fiatal kora daczára is fényes pályára tekinthetett vissza. Elvégezve a jogi tanulmányot, ügyvédi diplomát szerzett magának s annak idejében, a hatvanas években gyakorlati ügyvédséget is folytatott Mosonyban. Mint kiváló család tagja, de mint tehetséges, szorgalmas és képzett fiatal ember nem sokáig maradt észrevétlen. Csakhamar Mosonmegye alispáni székén látjuk, majd a haza első megyéje, Pestmegye főispánja lesz. A hová gróf Zichy került, ott rendet csinált. Mint tisztviselő egyike a volt legkitűnőbbeknek. Főispánága idejében állandó jegyzője volt a főrendiháznak, a delegációkban pedig a tengerészeti bizottság jegyzőit tisztét viselte. Később mint magánzó; mert főispáni állásáról leköszönt, élnék részt vett a társadalmi és gazdasági mozgalmakban. Tehetségét még ellenségei is kénytelenek voltak elismerni. Simonyi Lajos bárónak a kabinetből való kilépte alkalmából híre járt, hogy ő lesz a kereskedelmi miniszter, s midőn Kemény Gábor vette át a tárczát, ő lett annak helyébe a belügyek államtitkára.

Zichy Ferraris Viktor egyike volt a legszebb férfiaknak. Hatalmas alak, széles vállakkal, athletaszerű izmokkal. Feje szobormintának bevált

volna. Járta volt a sport minden nemében, sőt némelyikben excellált. A lófuttatásoknál gyakran lehetett látni, négy pompás ló által vont angol kocsija bakján ülve, bámulatos szilárdsággal igazgatta tüzes ménjeit. Rendkívül edzett volt s ez teszi érthetővé, mint tudta négy napon át elviselni az iszonyu kinokat, melyek más szervezett ember életét alig néhány óra alatt kioltatták volna. Magán társaságban igen rokon-szenves, megnyerő tudott lenni s valóban gyönyörűség volt benne egyesülve látni a férfias külső szépség minden attributumát. A végzetes lövésig viruló egészségében volt s midőn sebe kórággyra fektette, csak lassan birkózott meg vele az enyészet vaskéze s törte meg e büszke, őriási alakot. Most már kiszenvedett; a lélek elköltözött a hatalmas testből. Személyére és tragikus sorsára bizonyára nagyon sokáig fognak részvéttel visszaemlékezni még azok is, kik tán nem a legjobb szívvel viseltettek iránta.

Alispáni jelentés.

(Folytatás.)

A folyó év március és ápril havában eszközölt fősorozásról van szerencsém a következő jelentést tenni:

A folyó évi föállításn megyénk valamennyi sorozó-járásból összeíratott összesen 4768 védköteles, ebből:

az I-ő korosztályba tartozók száma 1845,			
a II-ik „ „ „ „ 1636,			
a III-ik „ „ „ „ 1287,			
összesen .	4768		

védköteles.

Az összeírt védkötelesek száma és a megelőző évek eredménye szerint kitundott védképességi arány szerint megyénk egész területére a folyó évre kivetett hadjuttalék tett:

a) az ujonez-jutalékban	336 főt,
b) a póttartaléki jutalékban	35 „
összesen .	371 főt.

Ennek fedezésére besoroztatott valamennyi sorozó-járásból:

a) az ujonez-jutalék részére .	327 egyén,
b) a póttartaléki „ „ .	26 „
maradt tehát hátralék:	
az ujonez-jutalékban	9 fő,
a póttartaléki jutalékban	9 „
Ezen kívül besoroztatott a m. kir. honvédséghez:	

a) a felhívott korosztályokból 122 egyén,	
b) a honvédség nyilvántartásában állott, felmentési czimlket elvesztett egyének közül egyén,	
c) a póttartalék állományából a 30-ik életévük betöltése után a honvédséghez áttett s 2 évi honvédségi szolgálatra kötelezett egyének közül 2 egyén.	

Besoroztatott tehát a m. kir. honvédséghez 130 egyén.

A felllviszgálati bizottság elébe vezetettmi rendeltetett 247 egyén.

A folyó évi fősorozásnál részint igazoltan, részint igazolatlanul távolmaradtak száma tesz 567-et.

Az ujonez- és póttartaléki jutalékok nem volt képes fedezni a tekei, m.-örményesi és moesi sorozó-járas, s a fennebb kimutatott hátralék ezen sorozó-járasokat terhel, mely hátralék a felllviszgálatra rendelt védkötelesek vizsgálatá alkalmával valószínűleg teljesen fedezve lesz.

Örömmre szolgál a tisztelt közgyűlést a felől is megnyugtanni, hogy a fősorozás mindeütt a legnagyobb rendben folyt le és semmimű kihágás sem fordult sehol sem elő.

A magyar kisbirtokosok országos földhitelefintezeténél megyénk közséjei által tett alapítványok után az I-ő 20 százalékos törlesztési részlet fejében ez ideig befizettetett:

a) a gyalui járásból 4700 frt alapítványi összeg után 940 frt, hátralék —;	
b) a b.-hunyadi járásból 6700 frt alapítványi összeg után 1200 frt, hátralék 120 frt;	
c) az almási járásból 5700 frt alapítványi összeg után 1160 frt, hátralék 20 frt;	
d) a kolozsvári járásból 10800 frt alapítványi összeg után 1000 frt, hátralék 1160 frt;	
e) a moesi járásból 6400 frt alapítványi összeg után 1280 frt, hátralék —;	
f) az örményesi járásból 3900 frt alapítványi összeg után 840 frt, többfizetés 60 frt;	
g) a tekei járásból 5200 frt alapítványi összeg után 1040 frt, hátralék —;	
h) Kolozs r. tan. városból 500 frt alapítványi összeg után 150 frt, többfizetés 50 frt;	
Összesen 43900 frt alapítványi összeg után befizettetett 7610 frt; hátralék maradt 1300 frt; többfizetés történt 110 frt.	
(Vége köv.)	

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kolozsvár város képviselő bizottságának gyűlése május hó 28.

A városi bizottság tegnap gr. Esterházy Kálmán főispán elnökele alatt, daczára a kánculai melegnek, népes gyűlést tartott.

Néhány szentesített tvezzik bejelentése

után a belügyminiszternek a városi nyugdíj-szabályra vonatkozó leírata olvastatott fel, melyben megerősítették a felterjesztett-nyugdíj szabályzat, ebben pedig a legérdekesebb újonság a nyugdíjazottakra nézve kétségtelenül az, hogy ezután előre kapják ki a nyugdíjat s egy ürvendétes primát érnek, mert kétszeres fizetést fognak kapni egy nap; a miniszteriumnak a szervezési szabályrendeletre vonatkozó leírata vétetett ezután tárgyalás alá, melyből kiemeljük, hogy a miniszterium kifogásolta az orvosi hivatal szervezését, a melyre vonatkozó s-át, mind is kihagyta a képviselő. Továbbá a felterjesztett öt kerületi orvos helyébe ugyancsak a leirat következtében 3 tétetett át; rendőri bíráskodásra vonatkozó néhány intézkedését a szabályrendeletnek szintén tüntetni kellett, mivel a leirat szerint a rendőri törvénykönyv fog azok iránt intézkedni. Ragaszkodik azonban a képviselő a szabályrendelet azon intézkedéseire, hogy jövőre nem csak a törvényhatóságok rendezéséről szóló törvényben meghatározott tisztviselőktől követel kvalifitót. E pontra nézve felirátában fellejtő a képviselő, hogy a törvény csupán a minimumát szabja meg azon követelményeknek, a melyekkel választandó tisztviselőknak bírnok kell s így nincsen a törvény által tiltva az, hogy valamely törvényhatóság többet is követeljen tisztviselőitől. Egy kissé szarvas okoskodás, a melyen aligha be lehet hozni Kolozsvárt az annyira szükséges tisztviselői qualificitót, a leirat többi részei lényegtelen pontokra vonatkoznak, melyekben a képviselő a miniszteri leirat álláspontjára helyezkedett.

Egy igen üdvös intézkedése követte ezt a képviselő testületnek, a midőn a polgári iskola mellett egy közép kereskedelmi iskola állandó berendezésére évi ezeröttszáz forintot szavazott meg és egy polgári iskolai tanárnak ezen tanodához való áthelyezését határozta el. Vajha így vélekednék már egy szakipariskola érdekében is!

A kolozsvári ügyvédi kamarának a marosvásárhelyi királyi tábla áthelyezése ügyében tett indítványát a képviselő szívvel lélekkel pártolja s megvalósulás esetén áldozatokra is készen nyilatkozik.

A nagy-szamosi vashid is meg lesz való: a képviselő elhatározta, hogy a kisajátítás a már meghatározott helyen még ez évben vétessek keresztül, az építés kezdetessék meg, gránit, vasanyagra pályázat legyen hirdetve.

A katonák a puskák újabb átalakítása mellett nem férvén az eddigi csejővő helyen, még néhány hold megvásárlását határozta, de azt is határozván, hogy a katona urak hadjáék békében munkálkodni azon a területen a földművelésnek, mert az nem járja, hogy az emberek messzi vidékre zsandárokkal kísértessék be a földkekről, ha lődönzi akarnak.

Ezt ismét egy igen üdvös intézkedés követte, midőn a képviselő a kolozsvári iparos együletnek egy iparos szakkönyvtár és iparmuzeum létesítésére 200 forintot szavazott meg; de már azt nem tartjuk helyes eljárásnak, hogy az iparos ifjaktól az általuk rendezendő szűkebb körű kiállításához megtagadta a város védnökségét és a redout átadását is. A czehek megszűnésével megszűnvn az iparos ifjak remekelése; a szabad iparnak ép az volna hivatása, hogy kiállítások alkalmával mondasson ítéletet a közönséggel az iparos segédek képzettségé felett, buzditson és nemes versenyt keltsen fel közöttük. Ha a képezdek növendékei kiállítás rendezhetnek saját munkáikból parancs szóra, miért nem tehetnek meg ezt az iparos segédek önkéntesen. Az ily törekvést pártolni és nem elnyomni kellene.

A kajántói utban egy hidnak baja esett, újat építenek helyette.

Vita keletkezett a miatt, hogy Haller Károly bizottsági tag törvénytelenséget látván a főkapitány egyik rendeletében, mely szerint tojást, tyukot, libát ne legyen szabad a főkapitán, a gazdasszonyok előtt, kora reggel bevásárolni, ha pedig a piacon valaki már alkuszik, ne legyen szabad másnak beleszólni a vásárba — panaszt tett a miniszteriumhoz s e panaszt a miniszter véleményezésre leküldtő, a tanács a rendelet helyességét védelmezte. A képviselő elhatározta, hogy helyen valónak tartja a rendeletet s ily értelemben védelmezi a miniszter előtt. Végül bejelent elnök főispán, hogy a városi mérnökségre négy pályázat érkezett, ezek közül egyik visszalépvén, Pákei Lajos, Tompa és Raucher mérnökök kijelölteknek.

Ma lesz a választás.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

(Kolozsvári természettudományi társulat.)

E hó folyamában két füzet hagyta el a sajtót, mint a kolozsvári orvos-természettudományi társulat, és az erd. muzeum egyesület természettudományi szakosztályának értesítője. Az egyik füzet az orvosi szak, 96 lapon a következőket tartalmazza: „Közlemények a kolozsvári egyetem élettani intézetéből. I. A digitális hatásáról különös tekintettel a szívbeidegzésre,

Klug Nándortól. II. Adatok a hámín jegecek ismeretéhez, H ö g y e s Ferencztől. Hazai orvosi szakirodalom. A második füzet a természettudományi szak, 104 lapon következő tartalommal: 1. Elméleti vizsgálatok a rezgés tan köréből, R é t h y Mórtól. 2. Kolozsvár vidéki harmadkori rétegek foraminiferái, Mártonfi Lajostól. 3. Földdelejárás adatok Déváról, Egyed Mózes-től. 4. Hazánk erdélyi részében talált Glomer's fajok, T ö m ö s v á r y Ödöntől. 5. Adatok a Hoplophora aretata nevű Phylloxera elenség kifejlődési viszonyaihoz és annak előfordulása hazánkban, dr. Szaniszló Alberttől. 6. Részletes jelentés az erd. muzeum egyet. t. választmánya megbízásából a múlt évben tett ásvány földtani körutáról, dr. Primics Györgytől. A radiometer tünemények és elméletek rövid ismertetése és Crookes legújabb kísérleteinek bemutatása, dr. A b t Antaltól. Ezeken kívül 8 kisebb közlemény s a hazai természettudományi szakirodalom felsorolása 1879-ről. Mindkét füzet változatos tartalmát s a kiállítás csinját tekintve, a vidéki hasonemű természettudományi társulatok kiadványaival nem csak hogy versenyez, hanem azokat jóval felülmúlja.

Helyén találjuk itt röviden megemlékezni a társulat múlt évi működéséről, mely mindenestre egy szellemi, mint anyagi újjá születésének éve volt, midőn az erd. muzeum egyesület hasonemű szakosztályával egyesült. Az elmúlt évben a társulat tartott 8 természettudományi estélyt, melyek hogy mennyire látogatottak voltak, kitűnik abból, hogy a városház jókora nagy tanácsterme, hol az estélyek tartattak, mindég zsúfolásig volt tele. Továbbá tartott a társulat orvosi szakosztálya 7, s a természettudományi szakosztálya 8 szakülést, melyeken 29 szerzőtől 49 különböző tárgyú értekezés adatott elő, melyek csaknem 37 nyomtatott ivre terjedő füzetben láttak napvilágot, mely füzetek időközönként jelentek meg, több jól készült rajzzal. E csinos kiállítás füzeteket teljes megunyugással ajánlhatjuk a természettudományok barátjainak és kedvelőinek figyelmébe, melyekben az olvasó nemcsak szakszerű, hanem népszerűen tárgyal tudományos értekezéseket is olvashat.

Ha párhuzamot vonunk a társulat első három évének, és a múlt év eredménye között, nem hogy hanyatlást, hanem folytonos emelkedést találunk, oly emelkedést, mely a társulatnak szellemi erejét folytonosan növelte. Új erők állottak a természet-tudományok művelői sorába, s e tudományok csaknem minden ága képviselve van, úgy hogy mi is örömmel idézhetjük a titkári jelentés következő szavait.

„A társulat által megindított és folytonosan fentartott orvos-természettudományi serény munkálkodás felett örömlünknek adhatunk kifejezést, midőn azt a következtetést vonjuk, hogy az orvos-természettudományi szakmák közül még több keret betöltetlenül áll munkakörünkben, a szellemi termelés eddigéig is oly intensiv, hogy ez időszert a rendelkezésünk alatt álló localis irodalmi tért teljesen igénybe veszi.“

E kolozsvári társulat csaknem a legfiatalabb hazánk hasonczélú társulatai között, s már is oly eredményt mutat fel, hogy hazánk erdélyi része mellett büszke lehet reá: „s a jövő évek feladata lesz, megtartani és fejleszteni a kivíott eredményt.“ — n.

Népszínmű és drámai pályázat.

Egy egész előadási estvét betöltő énekes népszínműre 50 arany, egy egész előadási estvét betöltő és a magyar társadalmi életből vett népszínműre 30 arany pályadíj tűzök ki. A népszínmű beiktülésének határideje folyó évi október hó 31. és lehetőleg egy pártitura vagy zongora kivonathban az ének rész is mellékeltsék.

A színmű beiktülésének határideje folyó évi november 30. A pályaművek a szerző nevét lezárt jeligés levéllel alólírtához Szabadkára küldendők. A pályadíjért versenyre bocsátott művek, a bruttó bevétel aztán szokásos 10 százalék tiszteletdíjban részesülnek s a pályadíjra érdemes legjobb mű a kitűzött jutalmat is elnyeri.

A tiszteletdíj és jutalomban részesült művek — kivéve igazgatásomat — szerzőjük tulajdona marad.

A versenyre nem bocsátott művek visszatadnak.

Kelt Kolozsvárt 1880 május hó 27.

Erdélyi Marietta
a szabadkai színház
igazgatónöje.

NAPI HIREK.

Helyi hírek.

— **Egyetemünk** jogi karában ma történtek meg a választások. Dekánvá választott a jövő tanévre. Dr. Óvári Kelemen; rektori választók lettek: Dr. Berde Áron, Dr. Groisz Gusztáv, Dr. Lindner Gusztáv és Dr. Plósz Sándor.

— **Az egyetemi ifjúság köréből.** Egyetemünk bölcsészeti term. tud. és matematika karok hallgatói megalakították a „tanárjelöltek segélyező-egyesületét.“ Tegnap közgyűlésen a kiküldött 5 tagú alapszabály-tervező bizottság munkálatait tárgyalás alá vették. Érde-

kes viták után a tervezet elfogadtatott; ezután bizottság választatott, melynek feladata lesz az alapszabályt a belügyminiszteriumhoz felterjeszteni, hogy bemutatási záradékkal ellátsassék. Ennek megtörténte után e bizottság szűnidei választmányára fog átalakulni. Elnök Gülnér Károly, tagok a matematikai kar részéről: Sárkány Lajos, Békésy Sándor; a bölcsészeti kar képviselői: Lichtenegger Viktor és Flink István. Megemlítjük, hogy a „tanárjelöltek segélyező-egyesületének“ pártoló tagja lehet az, ki 5 ft tagsági díjt fizet. Felhívjuk a tanügyi barátokat és pályatársakat a fiatal egyesület támogatására annyival is inkább, mert az életbeleptetendő közközt. törvény a tanári pályát szerfelett meglehezíti, a tanfolyamot 3 évről 5-re emelvén. A tanári pályára jelesen készült, de szegény sorsú ifjak szánják magukat, kik leginkább rá vannak szorítva a segélyre, s így a ki cultur viszonyunk emelésére hatni kíván, első sorban lehetővé kell tegye, hogy mód és eszköz nyújtassék jeles tanárok képzésére: hozzájárulván a tanárjelölteket segítő-pénztár megalapításához.

— **Bucsuéstély.** A kolozsvári tud. egyetemen jelen évben végzendő joghallgatók pályájuk bevégezésének alkalmából a „Városi sörházban“ f. év és hó 31-én búcsuéstélyt rendeznek, melyre az összes egyetemi ifjúság tisztelettel meghívatik.

— **A „Magyar Polgár“**-nak a dalártnepélyről hozott egyik hírluk ellen van kifogása, állítván, hogy a kolozsvári dalegylek nem rendezhetnek országos dalártnepélyt az országos választmány nélkül. No mi ezzel szemben azt hisszük, hogy a kolozsvári egyület, ha meghívják az összes dalegyleteket, rendezhetnek országos jellegű dalártnepélyt is. E felett nines miért vitakozni, s nem is ezért szóal fel voltaképpen lapitásunk, hanem azért, hogy „A „Kelet“ 15 kros ujdonságai“ cím alatt egy kis lapos incselkedéssel tetszelegjen magának. Hát az bizony igaz, hogy a „Kelet“ munkatársai között olyan is van, a ki lébe-korba beklüdt ujdonságaiért külön honorariumot is kap, sőt azt is megszűgja, a „M. P.“-nak, hogy az illetőnek a „M. P.“-ban felfedezett baklővésekért kétszeres honorariuma járt, s mi kénytelenek voltunk a szerkesztői budget-nek ez által történt rendkívüli megterheltsége miatt ezen szerződést megsemmisíteni. Mi soha sem kutattuk, hogy a „M. P.“ szerkesztőjének nem áll hatalmában egyáltalán még két garast sem fizetni munkatársainak, szeretnők tudni, miért kutat ő piaczi pletykákban adatok után a „Kelet“ beldolgoit illetőleg.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** 1880 május hó 31-én d. n. 4 órakor tartandó rendes közgyűlésének tárgysorozata 1. Titkári jelentés az utolsó gyűlés óta beérkezett s elnöki ellátását nyert ügyekről. 2. Az egyetemes kamarai gyűlésre küldött bizottság jelentése. 3. A földművelés, ipar- és kereskedelmi miniszter úr ő nagyméltósága által kívánt véleményes jelentés Kolozsvár városának módosított vásár- és személt-vám tarifájára. 4. Ugyancsak miniszter úr ő nagyméltóságának leírata a Keleti tartományok beutazására küldendő szakértők részére szerkesztendő utasítás ügyében. 5. Vélemény a vágó marhák súly vagy szemle szerinti adás-vevése iránt a bécsi piacon. 6. A pozsonyi kamara indítványa a szövetek eladásánál tapasztalt visszaélések meggátlására csejővő intézkedésekről s az erre kívánt vélemény. 7. A beszteterei ipar-egyesület folyamodványa a moldovai részbebe küldendő szakértők segélyezéséért. 8. A leobeni kereskedelmi és iparkamara átirata a vas-ipar védelmére indítványozott intézkedések ügyében. 9. Ministeri leiratok a kamara múlt évi föjelenése több pontjára. 10. A közép-kereskedelmi iskola igazgatóságába egy tag választása s az intézet végleges szervezésére vonatkozó intézkedések.

— **Az erdélyi muzeum** egyelet régiség- és éremtára a közönség számára nyitva van a nyári hónapokban vasárnap d. e. 10 óráról 1 óráig.

— **Nyilvános számadás** a helybeli unitárius főtanoda ifjúsága által 1880. május 26-án a főiskolai kórház és ifj. könyvtárak javára rendezett jótékonyezélt zártkörű majális bevételei- és kiadásairól. Összes bevétel 471 forint, összes kiadás 196 ft 61 kr, tiszta jövedelem 274 ft 39 kr. A fennelbi összeg gyarapításához járultak: a) jegyeik felülfizetésével: Köváry László 8 ft, Benkő Mihály 1 ft, Hunwald Lipót 1 ft, Hütter Alajos 3 ft, Filep István 2 ft, Wass Zsigmond 1 ft, Beneczdi Gergely 1 ft, Rauszek Venczelné 1 ft, Vajda Dénes 3 ft, Kovács Antal 1 ft, főtiszt. Ferencz József 3 ft, Hutfless Ármánd 3 ft, Váradi Károly 1 ft, Malom Zsigmond 4 ft, Szigethi Miklós 1 ft, ifj. Hütter Alajos 2 ft, Kónya Jánosné 1 ft, Dávid Antal 2 ft, Molnár Sándor 3 ft, ifj. Lászlóczki Sámuel 1 ft, Szabó Ferencz 1 ft, Szilágyi Béla 1 ft, Kovács János 2 ft, Debreczeni Balázs 1 ft, Ptacsnik Mihály 2 ft, Jánosí Gerő 1 ft, Székely Sándorné 1 ft, Gyarmathy Miklósné 3 ft, Groisz Gusztáv 2 ft, Boros György 50 kr., Wachsmann Ede 2 ft, Csákány Ádám (Gyalu-

ból) 1 ft, Köváry Endre 50 kr., Grün Lipót 1 ft, Schwartz Ignác 1 ft Gálly Sándor 1 ft, Balázs György 50 kr., Zathureczky István 1 ft. Keresztély Lajos 1 ft, Gyulay László 2 ft, Sándor Jenő 1 ft. b) A j á n d é k k é p e n : Vég Sámuel 2 ft, Szabó Lajos 2 ft, Fekete Pál 2 ft, Berde Mózes 5 ft, özv. Kriza Jánosné 2 ft, Pap Mózes 1 ft, Ferenczi Mózes 2 ft, özv. Gyergyai Ferencz 2 ft, özv. Árkossy Lajosné 1 ft, Gábor Mihály (A-Sára) 2 ft, Kis Mihály (S-Árkos) 2 ft, Török Sámuel (Szt-Mihály) 1 ft, Albert Áron (Bölön) 1 ft, Albert Lőrincz (Bölön) 1 ft, Albert Zsuzsánna (Bölön) 1 ft.— Fogadják mindnyájan szíves köszönetünket. Kolozsvárt, 1880. május 29-én. Derzi József, m. k. bizottsági elnök.

— **Az unitárius** ifjúság f. h. 26-án tartott majálisa alkalmával egy kendő és egy pálcza a ruhatarban maradt a lövöldében. Tulajdonosa átvetheti a rendező bizottság elnökétől Derzi József unit. paptól.

— **A kolozs-monostori gazdasági** tanintézet tanárai által rendezendő gépprobák — kedvező idő esetén — hó 31-én délután 3 óráltól esti 8 óráig a „Török vágás“ alatti téren csakugyan megfognak tartatni, s azok intézését Tulogdi Sámuel — az e téren fáradhatatlan — tanár ur fogja vezetni. — A tanintézet gépein kívül szerepelni fognak Bokros Ádám kereskedő-cég által felajánlott s raktárán levő következő gépei: „Egy Clayton féle töltőgép és két drb. különfajájú váltó eke,“ „Walten Wood féle féle új vas fűkaszálló gépe,“ „Champion féle combinált fűkaszálló és aratógépe,“ továbbá „Ray State és Hollingsworth“ szénagyjtói valamint „Nicholson és Garfield“ széna forgatók és két darab hazai készítményű „fa szénagyjtó,“ — e gépek mikénti kezelése csejővőből Clayton és Schuttlenworth ismert bécsi cég egy gépészit küldött le.

— **Ninos jámborabb** polgár ember a kolozsvárinál. Tűr éveken át saját jószántából oly állapotokat, minőt rendezett községyi viszonyok közt képzelni sem lehet. A sok zűg-korcsma éji dárídója a békés elem minden nyugalma tősszerontja, s a kolozsvári polgár, a helyett, hogy a legelső éji esendháborítás miatt panaszt emelne a hatóságnál, hónapokon át hallgatja a megszaporodott korcsmákból elhangzó kurjantást, éktelen zenebonát. Ezen dícséretes állapotot holmi izgága emberek fel akarják forgatni. Az Óvárban nyugtalanító mozgalom indult meg, aláírási ívek járnak kézről-kézre, a polgárság követelni fogja a hatóságtól, hogy az említett városrészen levő négy zűg-korcsma esti 10 órán tul bezárassék, az éji nyugalomnak elérhetése végett. Mi a polgárságnak ezen óhajtsát (alunni akarnak!) természetesen nem pártoljuk, ha a jeles városi tanácsnak, a főkapitányságnak nines kifogása a létező viszonyok ellen, mit akarnak a városi civisek? Békésen aludni? — Nincs olyan: tessék a kolozsvári polgárnak lumbolni menni minden éjen, s rendezni kell a hatóságnak díszes szerenadót. Tehát Óvárban lakó polgártársak: semmi „ribillio.“

Hazai hírek.

— **Lewinszky és Szigligetiné.** Tegnapelőtt a Burg-színházban Friesch „Uj szerződések“ című vígjátékát adták, melyben Lewinszky is játszott. Alig volt vége az előadásnak, Lewinszky fiakkerbe dobta magát s egyenesen a Ring-színházba ment, hova még a „Falu rossz-sza“ utolsó felvonására szerencsésen megérkezett. Itt a kulisszák megett a magyar színészek kényelmes helyet csináltak neki, s ő egy karszékbe helyezkedve, tanulmányozta Kassai (a bakter) maszkját. E közben odakerült melléje Pálmay Ilka. „Igaz az, kérdő tőle Lewinszky, hogy kegyed az ösztől kezdve Bécsben maradt!“ — „Csak igaz volt, felelé Pálmay, ma már azonban nem az. Tegnap egész nap a német nyelvet törtém, s a német kiejtéssel vessződtem, de hiába, nem megy. Ekkor érkezett meg a szerződés a budapesti népszínházról. Ezt már megértettem, alá is írtam s megyek Budapestre.“ Lewinszky föltanuk állítása szerint, ez elbeszélés alatt, három ízben erőteljes „Az ebadtá“-ba tört ki, melyeket három különböző módon oly finoman nilanszírozott, hogy az al föld akármelyik fia megirigyelhette volna.

— **Budapest** mint kolozsvári kolonia. E lehetetlennek látszó dolog tény, legalább a mint a helybeli unitáriusok bebizonyították. Budapest ugyanis unitárius egyházi szempontból a kolozvári egyházközség fiók-egyházát képezi, s minden évben megjelenik ott egy pap, ki hitsorsosainak beszédet s istentiszteletet tart. Az idén t. Péterffy Dénes fog e feladatban eljárni, ki már el is utazott Budapestre, hol az ágostaiak halltermében lesz összegyűlendő a máris szép számú budapesti unitárius congregatio.

— **Helyreigazitás.** A következő sorokat tettük: Tisztelt szerkesztő úr! Csupán félre magyarázás kikerülése végett becses lapjában „m e z ő s é g i egyetmást“ című tendentiosus és valótlán közleményre kijelentem, miszerint a „Julia“ kör 1848 évi május 15-ki nap emlékeztet, sem az újvilág helyiségében, sem máshol nem tünpeleto meg, mert ilyesmi szabályrendeleti csejővő keretében nem tartozik. Fogadják tisztelem nyilvánítását. Kolozsvárt, 1880. május 25-én. Dr. Isacu Auréla „Julia“ elnöke.

— **Tissot Viktor könyve,** melyet Magyarországról írt, eddig 17 kiadásban jelent meg Párisban, s mindegy 15,000 példányban van elterjedve. A könyv, mely a bírálatot annyira kihívta, mint a „P. Kirl.“-nak írják, legközelebb új, átdolgozott kiadásban fog megjelenni Tissot ugyanis, fölkérte mindazon magyarokat, kiket illetékeseknek hisz, hogy nézzék át figyelemmel könyvét s jelöljék ki benne azon hibákat, melyeket kijavítandóknak tartanak. Az új kiadás, mely legkevésbé sem fog a régihez hasonlítani, ez év vége felé jelenik meg és pedig illusztrálva Valeriotól, ki a magyar típusokat aquarelljei által Párisban népszerűté tette. A képek egy része a szövegbe lesz nyomtatva fametszetben, körülbelül tíz kép pedig rézmetszetben lesz a könyvhöz mellékelve. Ezek közt megemlítjük azon csinos rajzot, mely Petőfi néhány költeményének 1849-iki francia kiadásához volt mellékelve s a nagy magyar költő e versét illusztrálja: „Megy a juhász számaron.“ Ugyan. csak Párisban legközelebb Merbeautól fog megjelenni egy mű Magyarországról, mely Tissot uti rajzainak kiegészítéséül fog szolgálni.

KÖZGAZDASÁG.

A marosvásárhelyi takarékpénztár ápril havi forgalom-kimutatása.

Bevétel:

Pénztármaradvány márc. 31-én	8390 ft 98 kr.
Betétel 142 tétel	29,574 ft 99 kr.
Visszaízfizetett váltók	187,487 ft. — kr.
Visszaízfizetett zálog	30 ft. — kr.
Befizetett kamat	3765 ft. 11 kr.
Befizetett illeték	3765 ft. 11 kr.
Részvény átir. díj	2 ft. — kr.
Késedelmi kamat	8 ft 80 kr.
Megtérített kezel. költség	96 ft 40 kr.
Viszleszámitolt váltók	86,685 ft. — kr.
Összesen	319,805 ft 39 k

Kiadás:

Betétek visszafizetve 90 tétel	21,396 ft 21 kr.
Betétek folyó kamatja	134 ft 94 kr.
Leszámitolt váltók	237,280 ft — kr.
Előleg	160 ft — kr.
Kifizetett osztalék	888 ft. — kr.
Kezelési költség	64 ft 92 kr.
Tisztí fizetések	341 ft 66 kr.
Napibizt. tisztelet díj	52 ft — kr.
Felvett kölcsönök kamatja	1033 ft 01 kr.
Adóba részlet	447 ft 20 kr.
Házbér	305 ft — kr
Kamat visszafizetve	11 ft 66 kr.
Viszleszámitolt váltók	35,200 ft — kr.
Pénztármaradvány ápril 30-án	22,490 ft 79 kr.
Főösszeg	319,805 ft 39 kr.

Watervliet Károly, Csiki Károly, könyvvezető, igazgató.

BAROM VÁSAR.

Eladatott 259 drb. Ebből bizott téhen kisebb fajta 20 drb. párja 180—200 ft. fejős téhen 80 drb. párja 180—200 ft. meddő téhen 66 drb. párja 140—160 ft. 2 éves borjú 23 drb. párja 100—120 ft. 1 éves borjú 60 drb. párja 60—80 ft. kövér bival 10 drb. párja 200 ft.

IDEGENEK KOLozSVÁRTT.

— Máj. 27-én. —

Pannonia szálloda.

Zillinger es. k. főhadnagy Tirnovából, Nuszbücher Gusztáv mészáros N.-Szebenből, Külmann Jakab Debreczenből, Ernst Robert utazó Triestből, Brodich Sámuel N.-Szebenből, Kud-Pinkert azázó Berlinből.

— Máj. 28-án. —

Biasini szálloda.

Danzinger Testvérek M.-Vásárhelyről, Ráálé Ferencz Szegebről, Lévy Adolf Csucsaról, Fried Samuel Csucsaról, Steczin Gerő ügyvéd Sz.-Ujvárról, Pap László Szamosujvárról, Manó B.-Pestről, Bésányi János Zilahról, Schwartz Adolf M-Ludasról Déési Ágnes Fehérvárról, Fenichen János Csehsországból, Mohai Farkas birtokos a Mezőségről. Sándor Kálmán M.-Vásárhelyről.

Nemzeti szálloda.

Woith Jakab birtokos M-Láposról, Hermann Sello kereskedő Berlinből, Minkovics Sigmond, kereskedő N.-Enyedről, Fercler Sándor kereskedő Bécsből, Kohn Lajos utazó Bécsből, Guittner Lipót gyáros Bécsből, Schachowsky kereskedő Bécsből, D. Frankenstein utazó Bécsből, Kollek S. utazó B-Petről, Mader Ferencz főpinczér B-Pestről.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **BÉKÉSY KÁROLY.**

NYILTTÉR.)*

Amerikai fogorvos

PERL JÓZSEF

American Dentist Dr. of Dental Surgery, Marosvásárhelytt június hó 5-ig működik, onnan Kolozsvárra visszajön. Fogorvosi műterme Transsylvania-szálloda 3. és 4. szám.

*) E rovat alatt megjelenő czikkékkért semmi felelősséget sem vállal a szerk.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium az 1880. évi május hó 20-án kelt 7089. számú rendeletével a kolozsvár-brassói államút 8 $\frac{1}{8}$ szakaszán lévő utáthelyezési munkák fogantatását 3964 frt 73 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkákat fogantatásának biztosítása céljából az 1880. évi június hó 12-ik napjának d. e. 10 órájára a torda-aranyos-megyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívatnak, hogy a fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiál inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Tordán, 1880. május 26-án.

Egy. torda-aranyosmegyei m. k. építészeti hivatal.
(211) 2—3

Szives figyelmeztetésül.

Alólirott tisztelettel jelentem a t. cz. közönségnek, hogy össze-kötötésben itteni

pályaudvari

VENDÉGLŐMMEL

mindazon utazó hölgyek és urak számára, kik a vasuti csatlakozás miatt itten az éjszakát tölteni vagy hosszabb időig tartózkodni kénytelenek, nagyon kényelmesen és egészen újonnan bebutorozott szobák, ugyisintén a Medgyesre vagy Nagy-Szebenbe tovább utazni kívánók számára szekerek a legjutányosabb áron kaphatók.

Kis-Kapus, 1880. május 22-én.

Strasser Samu,
pályaudvari vendéglős.

(208)

3—3

Legujabb látványosság!

Kolozsvártt a baromvásár téren.

Mindennap reggeltől este 10 óráig fényes kivilágítás mellett látható

WERIN R.

nagy műtárlata

és

PÁRISI TERME

nagy csataképekkel, mely 1000 legujabb és legérdekesebb látképet tartalmaz, s ezek között a legszebb operák, operettek, balettok, színésznők, csoportok, és genre-képek a párisi nagy operából a leggyönyörűbb természetű színben láthatók. Továbbá a legujabb csaták: Boszniából és Hercegovinából. Ezekon kívül az angol csaták, Napóleon herceg megölése a Zulu-Kafferek által. Egészen új a bécsi díszet a királyi pár ezüst lakadalmával 1879. ápril. hó 24-én és a szegedi árvíz 1879. március hóban természet után felvéve. — Ezekon kívül láthatók: a párizsi, philadelphiai és bécsi világkiállítások. Végre a külön kabinetben felelté érdekes: párisi titkok. Belépti díj személynként 20 kr. Minden látogató emléket is kap. Ezen e nemben egyedüli műtényképek Európa legelső városaiban legnagyobb tel- széssel fogadtattak, ennél fogva itt is számos látogatót reménylik és kérek.

(112)

2—6

Mely tisztelettel:

VERIN R.

LEGNAGYOBB RAKTÁR

Olaj festékek,
Száras festékek,
firneissok, lakkok, ecsetek,
továbbá:

Vizhatlan mész és
Portland cementből
mérsékelt árak mellett

Gergely Ferencznél

FÖTÉR 20 SZ. a „TÖRÖKHÖZ.”

(129)

10—*

Biztosan ható szer!

„tyukszem” és simules ellen minden étető vagy étető szertől ment, fájdalom nélkül gyógyító! ára 1 üvegnek 60 kr. bérmentve 1 frt — kr. 2 üvegnek 90 kr. bérmentve 1 frt 70 kr.

Hatásáért kezeskedem!

Biztosan ható! „egér-irtó szer” „glüricin” csak a rágcsálók osztályába tartozó állatoknak ártalmas, házi állatoknak ártalmatlan. Ára 1 dobozzal 50 kr. — Ismét eladóknek árendeményt adok.

(196) 5—5

KONCZ ANDRÁS,
gyógyszerész Sz.-Udvarhelyt.

Figyelmet !!!

Van szerencsém a n. é. közönséggel u. m. a. n. érd. egyetemi ifju sággal tudatni, hogy az üzletben lévő árúczikknek nagy ár leszállítás történt.

frt kr.	frt kr.
1 posztó gyermek kalap . . . 1.10	1 gyermek fedeles szekér . . . 8.—
1 férfi posztó kalap . . . 1.60	12 inggomb, fekete . . . 5
1 férfi kemény kalap 2.50-tól 3 f.	8 maring király gypott . . . 1.35
1 pár gyermek fél cipő . . . 80	8 maring pottendorfi . . . 70
1 pár gyermek fűzős félcipő 1.40	12 karika gépezérna . . . 65
1 pár gyermek czugos cipő 1.30	12 karika finom czérna . . . 85
1 pár fiu bőr czugos cipő 3.30	1 napraforgó szappan . . . 40
1 pár női czugos bőr cipő 2.80	1 eszéki szappan . . . 65
1 pár női czugos brünel cipő 3.30	1 eszéki kenőcs . . . 40
1 pár férfi bőr cipő . . . 4.—	50 árkus levélpapír . . . 30
1 pár glassé férfi kesztyű . . . 95	50 levél boríték . . . 15
1 pár női glassé 3 gombu . . . 1.—	25 varó tű . . . 4
1 drb esőernyő . . . 95	25 varó tű arany foku . . . 8
1 drb szőr esőernyő rugóval 1.60	12 tyukszem gyűrű . . . 20
1 drb selyem esőernyő rugóval 4.—	20 maring varró czérna . . . 10
1 drb szines oxford ing . . . 70	12 réz író penna . . . 5
1 drb sima finom ing . . . 1.40	12 penna tartó . . . 5
1 drb finom lábravaló . . . 90	

Mindezekon kívül gondolható galantiá, nímhorgi és rövid árúczikk nagy választékban kaphatók.

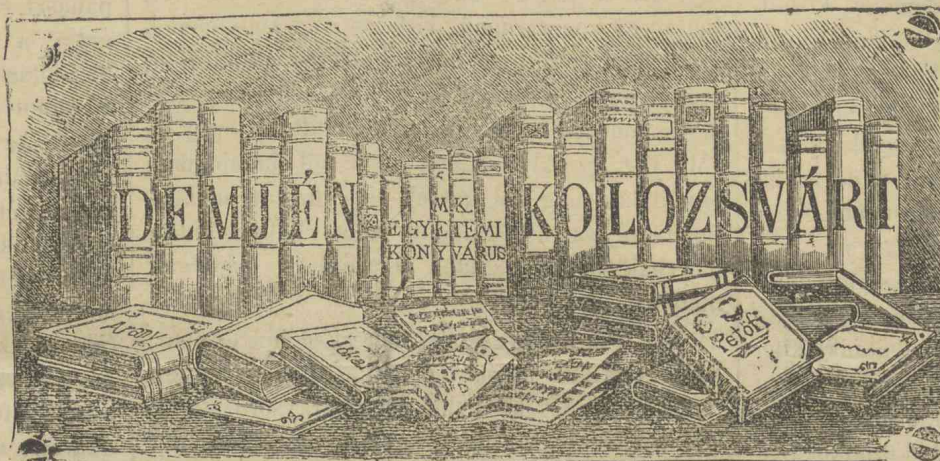
Kohn Lajos.

Főtérn Br. Jósika ház alatt.

(117) 11—52

Könyv-mű és zenemű raktár

Bárhol megjelent és bárki által hirdett bel- és külföldi könyv és zenemű azonnal kapható vagy megrendelhető a leggyorsabban.

a plébánia épületben a piaci templommal szembe.

(29) ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR. 35—*

HIRDETMEY.

Legfelsőbb meghagyás folytán ezennel megindittatik a

VIII-ik magy. kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelme

Ö CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1879. évi október hó 28-ról kelt legfelső elhatározása folytán

egy harmad, vagyis háromkilenced részben a horvát országos tébolyda javára, a fennmaradó kétharmadrészből egy harmad-, vagyis kétkilenced részben a fiumei „Mária” egyesület segélyezésére, kétkilenced részben pedig a magy. kir. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árváinak segélyezésére alakítandó alap-, végre szintén kétkilenced részben a gyógyíthatlan, de közveszélyes elmebetegsége számára Magyarországon létesítendő ápoloda javára fog fordíttatni.

E sorsjáték összes, 5237-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktérv szerint

210.000 forintra rugnak, és pedig

1 főnyer.	60 000 (frt)al	1 főnyer.	15 000 (frt)al
2 „	10 000 (frt)al, össz. 20 000 (frt).	3 nyer.	5 000 (frt)al, össz. 15 000 (frt).
3 nyer.	3 000 „ „ 9 000 (frt).	3 „	2 000 „ „ 6 000 (frt).
7 „	1 500 „ „ 10 500 (frt).	7 „	1 000 „ „ 7 000 (frt).
10 „	500 „ „ 5 000 (frt).	50 „	100 „ „ 5 000 (frt).
		150 „	50 „ „ 7 500 (frt).
		5000 sor-ny.	10 „ „ 50 000 (frt).

A lúzás visszavonhatatlanul 1880. évi június hó 24-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottoigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővárház, tel-emelet); valamennyi lotto-, sós és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyrúló közlegeknél.

M. k. lottoigazgatóság
Budapest, 1880. évi május hó 15-én.

Motusz Alajos,

m. k. p. ü. min. osztálytanácsos és lottoigazgató.

(Utánnyomat nem díjaztatik.) (191) 3—6

LATZKOVITS A.

Budapest, Váci-utca 22. sz. (Nemzeti szálloda épület.)

Specialis készítője jó szabású férfi ingeknek.

felűző olesó árak mellett ajánlja kitűnő jó minőségű

férfi fehérneműt és uri-divat czikkait.

Legujabb divatu nyakkendők, valódi prágai kesztyűk, legjobb minőségű zsebkendők, harisnyák, alsó nájások, angol nadragtatók, illatszer, szappan stb.

Ingek mérték vagy minta-ing után 24 óra alatt is elkészíttetnek, a legfinomabb Chiffon, Zephir és Kretonokból, darabja

(179) 2 frt 50 kr. 8—*

Nyomatott a KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

Sigmond testvérek

SAJTGYARÁBÓL

KOLOZSVÁRTT.

Erzsébet-sajt,

kis csomag 30 kr, nagy 60 kr.

Tejfel-sajt,

kis csomag 30 kr, nagy 60 kr.

K-kapusi turó,

Egy doboz 45 kr.

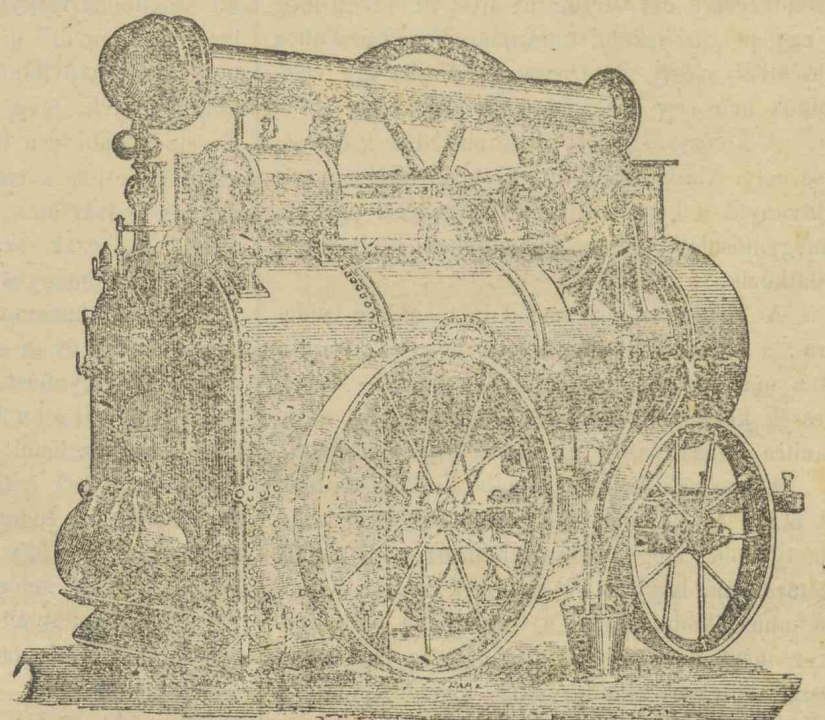
Fromage de Transilvanie

egy circa 1/2 kilós csomag ára 60 kr.

KAPHATÓ HELYBEN: Csiky Testvérek, Csiky Imre, Gergely Ferenc és Somlyai László kereskedésükben. (77) 14—24

Vidéki megrendelések „SIGMOND TESTVÉREK”-hez intézendők, honnan utánvétellel pontosan megküldetnek.

GARRETT R. és FIAI

két arany eremmel

és más díjakkal lettek kitüntetve.

Főigynök KOTZÓ PÁL gépész mérnök

Budapest, üllői ut 18. szám alatt,

ajánlja
Sorozatgépéit, melyek világírűek, Magyarország viszonyainak megfelelően átalakítva, leszállított árakon;
Gőzmozgonyait, fa és szén, valamint szalmafűtő-hez, kétszer oly nagy munkaképességgel, mint a névleges löerőszám, kevés tüzelő-anyag-fogyasztásuk által tünnek ki;
Cséplőgépéit, újonnan átalakítva, nagyobbított rosta felülettel, nagy munkaképességgel, tiszta cséplésre;
Rostát, minden gabonanemű tisztításához, valamint
Üszögrostát;
továbbá:
Arató és kaszáló gépeit,
Járgányait és járgánycséplőit, angol vagy amerikai rendszerben, tisztító készülékkel vagy a nélkül, alók vagy szállíthatók;
Szónagyűjtőit, angol és amerikai rendszerben;
Különböző rostát;
Takarmány-készítő gépeit.
Malmait stb.
Képes arjegyzékek ingyen és bérmentve.

1878-ban száz éves fennállása ünnepélyét ülte,

(95)

7—12

Mell- és tüdő-betegeknek!

VILMOS

havasi növény-szörp

VILMOS FERENCZ gyógyszerész (Észak N. o.)

25 éve a légzési szervek betegségei, gégefő-légcsőnátha, hurut, rekedtség és sok más torok-simendefele tüdőbajok ellen a legnagyobb gyógyító erővel és hatással bír. Különösen figyelemre méltó e nedv, mint övszer kőd és nehéz idő ellen. Szerfelett kellemes íze miatt hasznos a gyermekeknek, de valódi szükség tüdő betegségekre nézve; énkeseleknél és szónokoknál hanyatló hang és rekedtség ellen szükséges szer. — Számos bizonyítvány tanusodik ezen állítások mellett. Üvegben 1 frt 25 kr. o. é.

Kapható Valentini Adolf gyógyszerész úrnál Kolozsvárt.

A t. cz. közönség mindig csak épen Vilmos-féle havasi növény-szörpöt kérjen, mert csak ez a valódi, és a Bittner Gyula havasi növény-szörp nevezett alatt előjövő készítmények csak méltatlan utánzatok, melyek ellen különös óvakodásra intek. (149) 6—26